

Kletspot Omgaan met de Buitenruimte

BRON: Ontwikkelteam Buitenruimte, 2024

Deze tool kun je gebruiken om pedagogisch professionals bewust te maken van de kracht van de buitenruimte en hun rol als pedagogisch professional daarin voor de ontwikkeling van kinderen. In de Kletspot zitten kaartjes met daarop kennisvragen, vragen uit de praktijk en discussievragen naar aanleiding van een stelling of dilemma. Naast de vragen zitten er een aantal challenges in voor de pedagogisch professionals om in de dagelijkse praktijk mee aan de slag te gaan.

VOOR WIE

Pedagogisch coaches en pedagogisch professionals

DOEL

Pedagogisch professionals bewust maken van de kracht van de buitenruimte, hun rol als pedagogisch professional daarin voor de ontwikkeling van kinderen en de betekenis hiervan voor de eigen praktijk. Het doel van de Kletspot is om met elkaar in dialoog te gaan en in beweging te komen.

WAT

De Kletspot kun je gebruiken voor de volgende situaties:

1. Groepscoaching:

de Kletspot wordt gebruikt om met elkaar te praten over het onderwerp: omgaan met buitenruimte.

Om de beurt trekken de pedagogisch professionals een kaartje uit de Kletspot.

Diegene die het kaartje trekt, leest voor wat er op het kaartje staat.

Bij een kennisvraag, vraag uit de praktijk of discussievraag zijn er twee mogelijkheden, afhankelijk van de groep:

- (a) diegene beantwoordt de vraag en vraagt aan de groep of zij tot hetzelfde antwoord zouden zijn gekomen of
- (b) de groep komt samen tot een antwoord.

2. Individuele coaching:

de pedagogisch professional trekt een kaartje uit de Kletspot en komt tot een antwoord.

De pedagogisch coach kan, na het antwoord van de professional, verdiepvragen stellen. De pedagogisch coach kan de pedagogisch professional ook een challenge uit de Kletspot meegeven en na afloop eventuele ervaringsvragen stellen.

Je kunt de kaartjes in willekeurige volgorde bespreken en je bepaalt zelf hoeveel kaartjes je bespreekt. Maar je kunt er ook voor kiezen om alleen kaartjes gericht op kennis of op praktijkervaringen of alleen de challenges te selecteren of om een andere keuze te maken.

WERKWIJZE

Wat heb je nodig:

- Een glazen (weck)pot
- Uitgeprinte kaartjes voor in de Kletsspot
- Wikkel voor om de Kletsspot
- Lamineerapparaat (eventueel)
- Lamineervellen (eventueel)

Aan de slag:

1. Print de kaartjes uit, knip ze los en plastificeer ze eventueel.
2. Print de wikkel uit en plak deze op de Kletsspot.
3. Stop de kaartjes in de Kletsspot

→ Wikkel

→ Kletskaartjes

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Hoe stimuleer je onderzoekend spel in jullie buitenruimte?
Noem drie voorbeelden.

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Sensopathisch spel is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Welke zintuiglijke ervaringen kunnen de kinderen in jullie buitenruimte opdoen?

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Waarom is buitenspel, waarbij je nat en vies wordt, betekenisvol voor jonge kinderen?

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

CHALLENGE

Kies een spelvorm uit onderstaande opties en bedenk een buitenactiviteit passend bij deze spelvorm. Voer deze activiteit samen met de kinderen uit.

- **Sensomotorisch spel** (*spelend bewegen*)
- **Sensopathisch spel** (*spelend zintuiglijk ervaren met ongevormd materiaal*)
- **Verkennd spel** (*spelend eigenschappen van materialen onderzoeken*)
- **Constructiespel** (*spelend construeren*)
- **Doen-alsof spel** (*spelend handelingen van volwassenen nabootsen*)
- **Fantasie- en rollenspel** (*spelend een eigen verhaal maken*)

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Hoe stimuleer je spelend bewegen in jullie buitenruimte? Noem drie voorbeelden.

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Hoe stimuleer je fantasie- en rollenspel in jullie buitenruimte? Noem drie voorbeelden.

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

KENNISVRAAG

Spelend construeren is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Welke vormen van constructiespel kunnen de kinderen in jullie buitenruimte opdoen?

CATEGORIE

SPELVORMEN IN DE BUITENRUIMTE

STELLING

Buitenspelen is al een activiteit, daar hebben de kinderen geen gestructureerde activiteit nodig. Eens of oneens? Kun je dit toelichten?

CATEGORIE

RISICOVOL SPEL

PRAKTIJKVRAAG

Denk eens terug aan een situatie in de buitenruimte waarin je niet ingreep en een kind iets zelf liet ontdekken.

Weet je nog waarom je niet ingreep?

- Ik greep niet in omdat ...
- Ik gaf het kind/de kinderen zo de kans om ...
- Ik vond het wel/niet moeilijk om niet in te grijpen omdat ...
- Ik heb ervan geleerd dat ...
- Ik zag bij het kind het volgende gebeuren ...

CATEGORIE

RISICOVOL SPEL

KENNISVRAAG

Wat leren kinderen van risicovol spel?
Noem eens een voorbeeld.

RISICOVOL SPEL

- ook wel uitdagend of avontuurlijk spel genoemd -

Zie:

[www.expertisecentrumkinderopvang.nl/
onderwerpen/risicovol-spel](http://www.expertisecentrumkinderopvang.nl/onderwerpen/risicovol-spel)

voor meer informatie over risicovol spel

CATEGORIE

RISICOVOL SPEL

PRAKTIJKVRAAG

Wat is de visie op risicovol spel binnen jouw organisatie?
Wat vind je hiervan?

CATEGORIE

RISICOVOL SPEL

PRAKTIJKVRAAG

Wat vind je van het speelgedrag van de kinderen in
jullie buitenruimte? Op welke manier heeft de
omgeving hier invloed op denk je?

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

KENNISVRAAG

Buiten spelen en bewegen is gezond en goed voor
de motorische ontwikkeling en de sociale vaardigheden
van kinderen. Kun je nog een reden bedenken waarom
buiten spelen goed is voor kinderen?

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

PRAKTIJKVRAAG

Is jullie buitenruimte zo ingericht dat er verschillende
speelplekken zijn waar kinderen veel bewegingsvrijheid
hebben? Wat valt je op? Is het goed zoals het is of juist niet?
Kun je dit toelichten?

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

PRAKTIJKVRAAG

Welke kansen om te ontdekken en te bewegen hebben
de kinderen vandaag buiten gehad? Hoe heeft dit
bijgedragen aan hun ontwikkeling?

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

PRAKTIJKVRAAG

Heeft jouw organisatie een visie op buitenspelen
en bewegen? Zo ja, wat zegt deze visie?

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

CHALLENGE

Bedenk een beweegactiviteit voor buiten die je morgen
met de kinderen op de groep kunt uitvoeren, passend
bij de doelgroep(en) waarmee je werkt.

CATEGORIE

BUITEN BEWEGEN

CHALLENGE

Laat aan ouders zien dat je tijdens het buitenspelen
verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleert,
met meer dan alleen een foto.

CATEGORIE

OMGAAN MET CONFLICTEN IN DE BUITENRUIMTE

PRAKTIJKVRAAG

Wat vind je lastig in het begeleiden van conflicten
in de buitenruimte? Waarom?
Kun je hiervoor een oplossing bedenken?

CATEGORIE

OMGAAN MET CONFLICTEN IN DE BUITENRUIMTE

PRAKTIJKVRAAG

Wat doe je als er een conflict ontstaat in de buitenruimte?
Welke rol neem je aan?

CATEGORIE

OMGAAN MET CONFLICTEN IN DE BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Je kunt tijdens buitenspelen op verschillende manieren conflicten zoveel mogelijk voorkomen. Zoals bijvoorbeeld goed observeren en duidelijke afspraken maken.

Geef aan op welke manier jij dit doet en geef hier een voorbeeld van.

CATEGORIE

INRICHTING BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Waar dient volgens jou een goede buitenruimte aan te voldoen?

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 KENNISVRAAG

Hoe zie je het werken aan de vier pedagogische basisdoelen (emotionele veiligheid/persoonlijke competentie/sociale competentie/normen en waarden) terug in je pedagogisch handelen in de buitenruimte?

Noem een voorbeeld bij elk doel.

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Als pedagogisch professional begeleid je spel in de buitenruimte. Noem een voorbeeld van hoe jij dit doet.

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 STELLING

In alles wat je doet, ben jij een voorbeeld voor de kinderen. Ben je het hier mee eens? Ja of nee, kun je dit toelichten?

CATEGORIE

INRICHTING BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Afgebakende speelzones in de buitenruimte stimuleren verschillende soorten spel bij kinderen. Is jullie buitenruimte zo ingericht dat er verschillende speelplekken zijn waar kinderen tot spel kunnen komen?

Wat valt je op? Is het voldoende? Wat zou je hierin kunnen veranderen?

CATEGORIE

INRICHTING BUITENRUIMTE

 DILEMMA

Waar zou jij voor kiezen en waarom? Een grote zandbak waar veel kinderen in kunnen spelen of een veld/betegelde ruimte waar kinderen vrijuit kunnen bewegen.

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Als pedagogisch professional heb je een actieve rol in de buitenruimte. Noem een voorbeeld van hoe jij dit doet.

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 PRAKTIJKVRAAG

Als pedagogisch professional verrijk je het spel voor kinderen in de buitenruimte. Noem een voorbeeld van hoe jij dit doet.

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 STELLING

Je kunt een gericht educatief aanbod (VE activiteiten, thema activiteiten) ook buiten doen. Ben je het hier mee eens? Ja of nee, kun je dit toelichten?

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 STELLING

Buiten kunnen we als pedagogisch professionals even rustig zitten. We hebben het al zo druk!
En de kinderen kunnen lekker vrij spelen.
Herken je dit bij jezelf of je collega? Wat vind je hiervan?

CATEGORIE

ROL ALS PROFESSIONAL IN DE BUITENRUIMTE

 STELLING

Ik ga alleen naar buiten met de kinderen als het droog is.
Ben je het hier mee eens? Ja of nee, kun je dit toelichten?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 STELLING

Ik vind het belangrijk om ouders uit te leggen waarom buitenspelen belangrijk is en hoe we dit in de praktijk doen (vies worden, avontuurlijk spel). Ook hoor ik graag wat de opvattingen van ouders ten aanzien van buitenspelen zijn.
Hiermee ontstaat er wederzijds begrip.

Ben je het hier mee eens? Ja of nee, kun je dit toelichten? Als je dit wel doet, tijdens welke momenten doe je dat dan? En hoe?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 PRAKTIJKVRAAG

Stel je bent een ouder en je haalt jouw kind op van het kinderdagverblijf. Je krijgt een tas met natte kleren in je handen gedrukt, terwijl de pedagogisch medewerker zegt: *“Hij heeft vandaag zo lekker buiten in de plassen gespeeld!”*

Wat is je eerste gedachte? Wat is je eerste spontane reactie? En wat zou je als ouder aan de pedagogisch medewerker willen vragen?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 PRAKTIJKVRAAG

Stel je bent in gesprek met ouders. Zij willen niet dat hun kind nat of vies wordt. Welke argumenten gebruiken de ouders denk je? Waarom willen zij dit niet? Wat kan jij vanuit het perspectief van de kinderen inbrengen?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 PRAKTIJKVRAAG

De visie ten aanzien van buitenspelen wordt in de dagelijkse praktijk uitgedragen richting kinderen en ouders, maar ook naar de omgeving als de partners in het onderwijs, de buurt, etc. Hoe draag jij de visie uit als pedagogisch professional en hoe laat je dit zien wanneer je buiten bent?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 PRAKTIJKVRAAG

Ben jij een voorbeeld voor je stagiaire als je kijkt naar je pedagogisch handelen in de buitenruimte? Op welke manier? Wat zou er beter kunnen?

CATEGORIE

IN GESPREK MET OUDERS

 PRAKTIJKVRAAG

Wat vind je belangrijk om ouders bij de intake te vertellen over het buitenspelen?